

*Kuramdan Uygulamaya*

# ÇOCUKLARA

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE

# EĞİTSEL OYUNLAR

Dr. Sedat EROL



ISBN:978-625-7813-73-0

Editör  
Muhammet ÖZCAN

Kapak  
Bülent POLAT

Mizanpaj  
Burhan MADEN



Baskı ve Cilt:  
Son Çağ Yayıncılık Matbaacılık  
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No: 48/48  
İskitler 06070 ANKARA  
Tel: 0312 3413667  
Matbaa Sertifika No: 47865

Birinci Baskı: 2021



ASOS YAYINLARI  
Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu  
Cad. No: 67/2-4/ ELAZIĞ  
e-posta: asosyayinlari@gmail.com  
web: www.asosyayinlari.com  
Tel: 0532 643 75 23  
Yayınevi Sertifika No: 47901

Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Bütün bölümler  [intihal.net](http://intihal.net) benzerlik tespit programından geçirilmiştir.  
Bu yayın  tarafından indekslenmiştir.  
Yazarlar, yazmış oldukları bölümlerin özgünlüğünden sorumludur.

*Kuramdan Uygulamaya*

# ÇOCUKLARA

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE

# EĞİTSEL OYUNLAR

Dr. Sedat EROL



## **Dr. Sedat EROL**

1986 yılında Adıyaman'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Adıyaman'da tamamladı. 2009 yılında Gaziantep Üniversitesi Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Aynı yıl MEB'de öğretmenliğe başladı. Mardin, Şanlıurfa ve Adıyaman illerinde 2009-2015 yılları arasında Türkçe öğretmeni olarak görev yaptı. 2015 yılından beri Araştırma Görevlisi olarak Adıyaman Üniversitesinde görev yapmaktadır.

2014 yılında Adıyaman Üniversitesinde "Orhan Pamuk'un Romanlarının Tema Bakımından İncelemesi" başlıklı yüksek lisans teziyle bilim uzmanı unvanını aldı. 2019 yılında "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Kullanımı" başlıklı doktora tezini tamamlayarak İnönü Üniversitesinde doktor unvanını aldı. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, çocuk edebiyatı, Türkçe eğitimi alanlarında çalışmaları bulunmaktadır.

İlme verdiđi deęeri ve  
duyduğu saygıyı her fırsatta dile getirerek  
bizlerin ufkunu aan rahmetli dedem  
Mehmet EROL'a ithafen...



## ÖN SÖZ

Türkçenin yabancılara iletişim dili olarak sistemli bir şekilde öğretimi çok yakın bir tarihe kadar önemsenmemiştir. Bu konu Avrupa Topluluğuna üye olabilme çabaları içerisinde fark edilerek ön plana çıkarılmıştır. Bununla birlikte son dönemlerde başta göçler olmak üzere turizm, ticaret, eğitim gibi önemli faktörlerin etkisiyle Türkçeye duyulan ilgi ve ihtiyaç artmış, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi/öğrenimi önem kazanmıştır. Kısa sürede hızlı bir şekilde gelişen bu olaylar sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi/öğrenimi alanında bazı sorunlar yaşanmıştır. Farklı özelliklere sahip öğrencilere yönelik farklı yöntem ve tekniklerin işe koşulması bu sorunların başında gelmektedir. Özellikle ilgi, istek ve gereksinimleri yetişkinlerden çok farklı olan çocukların Türkçe öğreniminde yaşadıkları sorunlar ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan tekniklerden biri olan eğitsel oyunların etkinliklerde yer alması önemli bir durumdur. Özellikle kendini ve dünyayı keşfetme isteğinde olan çocuklara eğlenceli bir öğrenme ortamı sunan, güdülenmeyi ve aktif katılımı sağlayan eğitsel oyunlar, dil öğreniminde öğrenci ve iletişim merkezli öğrenme ortamları oluşturur. Dilin anlamlı bağlamlar içerisinde öğrenilmesine imkân sağlar. Bununla birlikte, eğitsel oyunlar yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel düzeyde (A1-A2) bulunan bütün yaş gruplarında bilginin somutlaştırıl-

masında kullanılabilir işlevsel bir tekniktir. Bu bağlamda, alana önemli bir katkı sağlanacağı düşünülmektedir.<sup>1\*</sup>

**Adıyaman, 2021**

---

1 Bu çalışma İlhan ERDEM ve Ahmet AKKAYA danışmanlığında Sedat EROL tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Kullanımı” (İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü) başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.



## İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ .....	9
--------------	---

### 1.BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ.....	11
---	----

1.1. Dil, Ana Dili ve Yabancı Dil .....	11
---	----

1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Tarihi.....	14
---	----

### İKİNCİ BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	19
--	----

2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan	
---	--

Yöntemler .....	21
-----------------	----

2.1.1. Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi .....	21
---	----

2.1.2. Doğrudan Yöntem.....	22
-----------------------------	----

2.1.3. Doğal Yöntem.....	24
--------------------------	----

2.1.4. İşitsel-Dilsel Yöntem .....	25
------------------------------------	----

2.1.5. Okuma Yöntemi.....	26
---------------------------	----

2.1.6. Bilişsel Yöntem.....	27
-----------------------------	----

2.1.7. İletişimsel Yöntem .....	28
---------------------------------	----

2.1.8. Seçmeli Yöntem.....	29
----------------------------	----

2.1.9. Telkin Yöntemi .....	30
-----------------------------	----

2.1.10. İşitsel-Görsel Yöntem .....	31
-------------------------------------	----

2.1.11. Sessizlik Yöntemi.....	32
--------------------------------	----

2.1.12. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi .....	32
--	----

2.1.13. Durumsal Dil Öğretimi Yöntemi.....	33
--	----

2.1.14. Grupla Dil Öğretimi Yöntemi .....	34
2.1.15. Görev Temelli Yöntem .....	35
2.1.16. İçerik Temelli Yöntem .....	36
2.1.17. İşbirlikli Öğrenme Yöntemi.....	36
2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Teknikler .....	37
2.2.1. Düz Anlatım .....	37
2.2.2. Gösteri .....	38
2.2.3. Soru-Cevap .....	39
2.2.4. Benzetim Tekniği .....	40
2.2.5. Beyin Fırtınası.....	40
2.2.6. Drama .....	41
2.2.7. Rol Yapma .....	42
2.2.8. İkili Çalışmalar ve Grup Çalışmaları .....	42
2.2.9. Mikro Öğretim .....	43
2.2.10. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği.....	44
2.2.11. Kavram Haritaları.....	45
2.2.12. Özetleme .....	45
2.2.13. Örnek Olay .....	46
2.2.14. Bireyselleştirilmiş Öğretim.....	46
2.2.15. Programlı Öğretim .....	47
2.2.16. Bilgisayar Destekli Öğretim .....	48
2.2.17. Sınıf Dışı Öğretim Teknikleri (Proje, Gezi, Gözlem vb.) .....	49
2.2.18. Eğitsel Oyunlar .....	49

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

<b>OYUN .....</b>	<b>51</b>
3.1. Oyun Kuramları .....	53
3.1.1. Klasik Oyun Kuramları.....	53
3.1.2. Dinamik Oyun Kuramları .....	54
3.2. Oyun ve Gelişim .....	56
3.2.1. Oyun ve Fiziksel Gelişim.....	56

3.2.2. Oyun ve Psiko-Motor Gelişim .....	57
3.2.3. Oyun ve Duygusal Gelişim .....	57
3.2.4. Oyun ve Sosyal Gelişim .....	58
3.2.5. Oyun ve Bilişsel Gelişim .....	59
3.2.6. Oyun ve Dilsel Gelişim .....	59
3.3. Oyun Sınıflandırmaları.....	60

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

<b>EĞİTSEL OYUNLAR .....</b>	<b>63</b>
4.1. Dil Öğretiminde Eğitsel Oyunlar .....	64
4.1.1. Ana Dili Öğretiminde Eğitsel Oyunlar .....	66
4.1.2. Yabancı Dil Öğretiminde Eğitsel Oyunlar.....	67

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

<b>ÇOCUKLARA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EĞİTSEL OYUNLAR.....</b>	<b>69</b>
5.1. Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Yapılandırılması .....	73

## **ALTINCI BÖLÜM**

<b>ÇOCUKLARA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EĞİTSEL OYUN ÖRNEKLERİ.....</b>	<b>75</b>
6.1. Eğitsel Oyunları Yapılandırma Süreci.....	75
6.2. Eğitsel Oyun Örnekleri.....	77

## **YEDİNCİ BÖLÜM**

<b>EĞİTSEL OYUNLARI DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK BAŞLANGIÇ (A1) DÜZEYİ TÜRKÇE YETERLİK SINAVI .....</b>	<b>91</b>
--	-----------

<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>99</b>
----------------------	-----------

